

Příloha: Metodologie datových zdrojů

Obsah:

1. Roční statistické šetření výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
2. Roční statistická úloha o státních rozpočtových výdajích a dotacích na výzkum a vývoj (GBAORD)
3. Statistické šetření o inovačních aktivitách podniků (TI200X)
4. Patentová statistika
5. Rejstřík informací o výsledcích VaV

1. Roční statistické šetření výzkumu a vývoje (VTR 5-01)

Český statistický úřad sleduje charakteristiky výzkumu a vývoje pomocí přímého vyčerpávajícího statistického šetření (VTR 5-01). Toto šetření se provádí v ČR od roku 1995 prostřednictvím **Ročního výkazu o výzkumu a vývoji (VTR 5-01)**, který je součástí **Programu statistických zjišťování**. Tento program je nyní každoročně stanoven a zveřejněn vyhláškou ČSÚ podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění.

Šetření výzkumu a vývoje respektuje metodické principy OECD uvedené ve **Frascati manuálu** (OECD, 2002) a **Nařízení Komise Evropských společenství pro statistiku vědy a technologií č.753/2004 ze dne 22. dubna 2004**, proto jsou charakteristiky z tohoto šetření mezinárodně srovnatelné. Hlavním úkolem šetření je získat údaje o lidských a finančních zdrojích určených k výzkumným a vývojovým činnostem (tzv. „vstupy“).

Mezi **charakteristiky** získané z tohoto šetření patří:

- Počet pracovišť VaV a počet výzkumných pracovišť (CZ-NACE 72 či OKEČ 73).
- Počet a struktura zaměstnanců VaV – podle pracovní činnosti, stupně dosaženého vzdělání a pohlaví.
V letech 2005 a 2006 výzkumní pracovníci – podle věku a státního občanství ve vládním a vysokoškolském sektoru.
- Výše a struktura výdajů na vlastní výzkum a vývoj – podle typu výdajů, zdrojů financování, druhu výzkumné a vývojové činnosti.
- Výše a struktura výdajů na vlastní výzkum a vývoj ve vybraných oblastech (informační a komunikační technologie, biotechnologie, nanotechnologie a nanomateriály).
- Struktura výsledků výzkumu, vývoje a jejich komerčního využití v daném roce (od roku 2008).

Zjišťované charakteristiky jsou **tříděny** následovně:

- podle sektoru provádění VaV (podnikatelský, vládní, vysokoškolský a soukromý neziskový sektor),
- podle šesti hlavních vědních oblastí (přírodní vědy, technické vědy, lékařské vědy, zemědělské vědy, sociální a humanitní vědy),
- podle krajského členění (CZ-NUTS 3),
- v podnikatelském sektoru podle odvětví ekonomické činnosti (klasifikace OKEČ a od roku 2008 klasifikace CZ-NACE),
- ve vládním sektoru podle druhu pracoviště (pracoviště Akademie věd ČR, resortní výzkumná pracoviště a ostatní pracoviště vládního sektoru).

Důležité definice šetření výzkumu a vývoje

Základní výzkum – teoretická nebo experimentální práce prováděná zejména za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na uplatnění nebo využití v praxi.

Aplikovaný výzkum - teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb.

Experimentální vývoj – zahrnuje získávání, spojování, formování a používání stávajících vědeckých a technologických, obchodních a jiných příslušných poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb.

Zpravodajské jednotky - všechny právnické a fyzické osoby provádějící VaV na území ČR jako svoji hlavní nebo vedlejší činnost bez ohledu na počet jejich zaměstnanců, sektor provádění nebo ekonomickou činnost. Od roku 2001 je Ročního výkazu o výzkumu a vývoji (VTR 5-01) rozesílán všem **pracovištím VaV**, což umožňuje přesnější třídění zjišťovaných charakteristik a odpovídá i

požadavkům nutným k regionálnímu členění. Mezi pracoviště VaV ve vysokoškolském sektoru patří jednotlivé fakulty vysokých škol. Před rokem 2001 byly zpravodajskými jednotkami všechny ekonomické subjekty mající vlastní IČO bez ohledu na počet jejich pracovišť.

Pozn.: Mezi pracoviště VaV ve vysokoškolském sektoru patří především jednotlivé fakulty veřejných vysokých škol a fakultní nemocnice, které jsou zároveň zpravodajskými jednotkami šetření VTR 5-01.

Databáze zpravodajských jednotek – obsahuje všechny zpravodajské jednotky zabývající se výzkumem a vývojem. Tato databáze je každoročně aktualizována na základě informací z následujících zdrojů:

- informační systém Rady pro výzkum, experimentální vývoj a inovace (Centrální evidence projektů výzkumu a vývoje),
- jiná statistická šetření ČSÚ, která obsahují otázku týkající se provádění VaV (především Roční výkaz ekonomických subjektů vybraných produkčních odvětví, dále pak Dotazník o inovacích, Roční výkaz o výdajích na ochranu životního prostředí a Čtvrtletní výkaz o dovozu a vývozu služeb),
- databáze patentů Úřadu průmyslového vlastnictví,
- databáze Czechinvestu, která obsahuje seznamy příjemců podpory na VaV ze strukturálních fondů EU,
- databáze Registru ekonomických subjektů ČSÚ, která obsahuje evidenci všech ekonomických subjektů v ČR a informace o jejich hlavní a vedlejší ekonomické činnosti.

Sektory provádění VaV – jedná se o čtyři sektory provádění výzkumu a vývoje definované ve Frascati manuálu. Tyto sektory byly vytvořeny na základě Číselníku institucionálních sektorů a subsektorů (ISEKTOR) používaného v Národních účtech a zahrnují:

- a) **Podnikatelský sektor** zahrnuje všechny podniky, organizace a instituce, jejichž hlavní činností je tržní výroba zboží nebo služeb pro prodej široké veřejnosti za ekonomicky významnou cenu. Ekonomické subjekty náležící do tohoto sektoru jsou zařazeny v některém z těchto ISEKTOR:
- ISEKTOR 11: Nefinanční podniky;
  - ISEKTOR 12: Finanční instituce;
  - ISEKTOR 141: Domácnosti - zaměstnavatelé
  - ISEKTOR 142: Domácnosti - osoby samostatně výdělečně činné.

Pozn.1: V roce 2004 byla rozšířena definice podnikatelského sektoru o ostatní osoby samostatně výdělečně činné, které byly před tímto rokem řazeny do soukromého neziskového sektoru.

Pozn.2: Přesnější informace o provádění výzkumu a vývoje v oblasti služeb podnikatelského sektoru (kromě OKEČ 73) jsou k dispozici od roku 2003. Před tímto rokem nebyl seznam subjektů provádějících VaV úplný.

- b) **Vládní sektor** zahrnuje orgány státní správy a samosprávy na všech úrovních s výjimkou veřejně řízeného vyššího odborného a vysokého školství (ISEKTOR 13: Vládní instituce). Z hlediska výzkumu a vývoje patří do vládního sektoru především jednotlivá pracoviště Akademie věd ČR, ostatní výzkumná resortní pracoviště (od 1. 1. 2007 většina těchto subjektů získala nový statut veřejné výzkumné instituce), dále pak veřejné knihovny, archivy, muzea a jiná kulturní zařízení, která provádějí VaV jako svoji vedlejší činnost.
- c) **Vysokoškolský sektor** zahrnuje všechny veřejné i soukromé univerzity, vysoké školy a další instituce pomaturitního vzdělávání (OKEČ 803: Vyšší a vysokoškolské vzdělávání či CZ-NACE 854: Postsekundární vzdělávání) bez ohledu na ISEKTOR. Tento sektor zahrnuje také

všechny výzkumné ústavy, experimentální zařízení a kliniky pracující pod přímou kontrolou nebo řízené či spojené s organizacemi vyššího vzdělávání.

Pozn.1.: Pracoviště VaV ve vysokoškolském sektoru v ČR tvoří především jednotlivé fakulty vysokých škol a od roku 2005, v souladu s metodikou OECD, i 11 fakultních nemocnic (součást ISEKTOR 11).

d) Sektor neziskových institucí sloužící domácnostem (dále jen soukromý neziskový sektor) zahrnuje soukromé instituce, včetně soukromých osob a domácností, jejichž primárním cílem není tvorba zisku, ale poskytování netržních služeb domácnostem. Jedná se např. o sdružení výzkumných organizací, spolky, svazy, společnosti, kluby, hnutí či nadace. Subjekty náležící do tohoto sektoru jsou zařazeny v některém z těchto ISEKTOR:

- ISEKTOR 14: Domácnosti bez 141 a bez 142;
- ISEKTOR 15: Neziskové instituce sloužící domácnostem.

Pozn.: Do roku 2003 náležely do soukromého neziskového sektoru všechny osoby samostatně výdělečně činné. Podle nové definice podnikatelského sektoru z roku 2004 byly osoby samostatně výdělečně činné přerazeny do podnikatelského sektoru.

Zaměstnanci VaV - jsou nejen výzkumní pracovníci, kteří provádějí přímo výzkum a vývoj, ale také pomocní, techničtí, administrativní a jiní pracovníci pracující na pracovištích výzkumu a vývoje v jednotlivých zpravodajských jednotkách. Mezi zaměstnance VaV patří i zaměstnanci, kteří obstarávají přímé služby k výzkumným a vývojovým činnostem (např. manažeři VaV, administrativní úředníci, sekretářky apod.).

Zaměstnanci VaV se dále dělí podle **pracovní činnosti (zaměstnání)**:

a) Výzkumní pracovníci se zabývají nebo řídí projekty zahrnující koncepci nebo tvorbu nových znalostí, výrobků, procesů, metod a systémů. Výzkumní pracovníci jsou považováni za nejdůležitější skupinu zaměstnanců VaV, neboť tvoří pilíř vědeckovýzkumných aktivit.

Pozn. Mezi výzkumné pracovníky patří převážně zaměstnanci zařazení do hlavní třídy 2 (Vědečtí a odborní duševní pracovníci) a podskupiny 1237 (Vedoucí pracovníci výzkumných a vývojových útvarů) podle platné klasifikace zaměstnání-rozšířené (KZAM-R).

b) Techničtí a ekvivalentní pracovníci v rámci VaV uskutečňují vědecké a technické úkoly, aplikují koncepty a provozní metody, a to obvykle za dohledu výzkumných pracovníků.

Pozn. Mezi technické a ekvivalentní pracovníky patří zaměstnanci zařazení do třídy 31 (Technici ve fyzikálních, technických a příbuzných oborech) a třídy 32 (Techničtí pracovníci v biologii, zdravotnictví a zemědělství pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech) podle KZAM-R.

c) Ostatní pracovníci ve výzkumu a vývoji se podílejí nebo jsou začleněni do výzkumných a vývojových činností (např. řemeslníci, sekretářky a úředníci). Jsou zde zahrnuti i manažeři a administrativní pracovníci, jejichž činnosti jsou přímou službou výzkumu a vývoji.

Pozn. Kategorie zaměstnanci zahrnuje všechny osoby ve věku od 15 let, které jsou placeni v zaměstnání. Formální vazbou k zaměstnání se rozumí především pracovní poměr, dohoda o provedení práce a o pracovní činnosti.

Způsob měření počtu zaměstnanců VaV

1. Evidenční počet zaměstnanců k 31.12. ve fyzických osobách (Headcount - HC) – udává evidenční počet osob (plně či částečně) aktivních ve výzkumných a vývojových činnostech zaměstnaných ke konci sledovaného roku bez ohledu na dobu, kterou věnují VaV činnostem.

Pozn.: Do roku 2000 zahrnoval tento ukazatel i dohody o provedení práce nebo pracovní činnosti ve VaV platné ke konci sledovaného roku. Od roku 2001 je tento údaj sledován zvlášť, z důvodu významného množství osob pracujících na základě těchto dohod v oblasti VaV

(především na vysokých školách). Tato metodická změna má vliv na srovnatelnost údajů o stavu evidenčního počtu zaměstnanců VaV na konci sledovaného roku období 1995-2000 s obdobím po roce 2000.

- 2. Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plný pracovní úvazek věnovaný výzkumným a vývojovým činnostem (Full Time Equivalent - FTE)** – vystihuje skutečnou dobu věnovanou výzkumu a vývoji. Jeden FTE je roven jednomu roku práce na plný pracovní úvazek zaměstnance, který se plně věnuje VaV činnosti. Tento ukazatel je významný především u zaměstnanců VaV, jejichž pracovní náplň se skládá i z jiných činností než výzkum a vývoj (např. pedagogičtí pracovníci), neboť započítává pouze tu část jejich pracovní doby, po kterou se věnují VaV. Ukazatel FTE v sobě zahrnuje také přepočet hodin osob pracujících ve výzkumu a vývoji na základě dohod o provedení práce a o pracovní činnosti.

Příklad: Je-li učitel zaměstnán na poloviční úvazek, pak je přepočtená hodnota rovna 50 %, tedy 0,5. V přepočtu FTE je však podstatným prvkem také čas věnovaný výzkumu a vývoji. Jestliže tento učitel věnuje výzkumu a vývoji pouze polovinu své pracovní doby, pak je hodnota FTE rovna $0,5 \cdot 0,5$, tedy 0,25.

Pozn.1: Tento ukazatel nejlépe vystihuje skutečnou dobu věnovanou výzkumným a vývojovým činnostem u zaměstnanců VaV. Jeden FTE se tedy rovná jednomu roku práce (na plný pracovní úvazek) plně věnovaný VaV činností.

Pozn.2: Výpočet ukazatele FTE byl významně metodicky změněn v roce 2005, a proto údaje o přepočteném počtu zaměstnanců VaV (FTE) od roku 2005 nejsou srovnatelné s údaji za předchozí roky (1995-2004).

- 3. Počet osob pracujících na dohody o provedení práce a o pracovní činnosti ve výzkumu a vývoji uzavřených v průběhu sledovaného roku.**

Pozn.1: Tento ukazatel je samostatně sledován od roku 2005. V letech 2001 až 2004 byl samostatně sledován počet dohod o provedení práce a o pracovní činnosti ve výzkumu a vývoji uzavřených v průběhu sledovaného roku.

Pozn.2: V ČR (především ve vysokoškolském sektoru) pracuje významné množství osob v oblasti výzkumu a vývoje na základě dohod o provedení práce a o pracovní činnosti.

- 4. Počet odpracovaných hodin ve výzkumu a vývoji osobami, které pracují na dohody o provedení práce a o pracovní činnosti ve výzkumu a vývoji uzavřené v průběhu sledovaného roku.**

Výdaje na VaV - představují veškeré výdaje (běžné a kapitálové) určené na vlastní výzkum a vývoj prováděný v rámci zpravodajské jednotky nebo sektoru ekonomiky bez ohledu na zdroj jejich financování. Výdaje vynakládané mimo zpravodajskou jednotku jsou do celkových výdajů na VaV započteny jen v případě, že přímo slouží pro podporu vlastního výzkumu a vývoje (např. nákup dodávek pro VaV).

Pozn.: V analytické části udávaný průměrný roční nárůst výdajů na VaV mezi dvěma roky je vypočten jako geometrický průměr z velikostí výdajů na VaV v daných letech.

Běžné výdaje na výzkum a vývoj zahrnují:

- celkový objem mezd zaměstnanců VaV v evidenčním počtu, jejichž výše odpovídá podílům pracovní doby věnované VaV činností, včetně pojistného na zdravotní a sociální pojištění placeného zaměstnavatelem za zaměstnance,
- odměny za práce podle dohod o provedení práce a o pracovní činnosti ve VaV konané mimo pracovní poměr,
- ostatní neinvestiční výdaje - materiál, zásoby a vybavení na podporu VaV, dále pak administrativní a jiné režijní náklady, mzdové náklady osob nezahrnutých v údajích o personálním obsazení VaV (např. zaměstnanci bezpečnostní služby, údržby apod) a všechny další výdaje za nepřímé služby spojené s VaV (pronajaté či koupené).

Investiční výdaje na výzkum a vývoj zahrnují:

- investice do pozemků, budov, hal a staveb – výdaje na pozemky a postavené nebo koupené budovy získané pro potřebu VaV (např. pokusné laboratoře), výdaje na technické zhodnocení budov apod.,
- investice do ostatního dlouhodobého hmotného majetku – výdaje na technické a jiné vybavení nezbytné pro vykonávání VaV (stroje, přístroje, zařízení včetně jejich nainstalovaného programového vybavení, počítače, dopravní prostředky apod.),
- investice do dlouhodobého nehmotného majetku – výdaje na nehmotné výsledky výzkumné a vývojové činnosti, software, výrobně technické poznatky (know-how), licence, předměty průmyslových práv a jiné výsledky duševní tvořivé činnosti bez ohledu, zda jsou nebo nejsou předmětem ocenitelných práv nabývaných i poskytovaných.

Pozn.1. Přitom platí, že veškeré odpisy budov, strojního (technického) zařízení a vybavení jsou ze statistického sledování výdajů na VaV vyloučeny.

Pozn.2. Výdaje na výzkum a vývoj v jednotlivých sektorech provádění VaV tvoří sumu všech výdajů spotřebovaných na vlastní výzkum a vývoj jednotlivých subjektů provádějících VaV v daném sektoru.

Sektory financující VaV (sektory, které poskytují finanční prostředky na VaV) zahrnují:

- podnikatelský sektor (soukromé podnikatelské zdroje firem, finančních institucí, zaměstnavatelů a veřejně prospěšných institucí)
- vládní sektor bez vysokých škol (veřejné zdroje ČR pocházející ze státního rozpočtu nebo rozpočtu krajů ČR)
- zahraničí (dále členěno na podnikatelské zdroje, zdroje z fondů Evropské unie, zdroje z dotací či grantů Evropské komise, zdroje z jiných mezinárodních organizací)
- vysokoškolský sektor (zahrnuje vlastní příjmy vysokých a vyšších odborných škol)
- soukromý neziskový sektor (ostatní národní zdroje, které tvoří vlastní příjmy těchto sektorů)

Pozn.: Podnikatelské a vládní zdroje, v některých zemích i zahraniční zdroje, jsou rozhodující ve financování VaV. Ostatní národní zdroje jsou v kontextu celkových výdajů na VaV ve většině zemí zanedbatelné.

Sektory provádění jsou stejné jako v případě sektorů financování, ale bez sektoru zahraničí

*Pozn.: **Podvojně sledování** výdajů na výzkum a vývoj podle sektorů financování a sektorů provádění umožňuje zjišťovat toky finančních prostředků mezi sektory a hodnotit tak stav vzájemných interakcí (jejich otevřenost či uzavřenost).*

Struktura výdajů na výzkum a vývoj podle funkčního hlediska je založena na charakteristikách samotných aktivit VaV a je používána při hodnocení zaměření politiky VaV.

Výdaje na VaV jsou z tohoto hlediska členěny:

- podle typu VaV činností – základní výzkum, aplikovaný výzkum, experimentální vývoj,
- podle vědních oblastí – přírodní, technické, zemědělské, lékařské, sociální a humanitní vědy
- podle vybraných VaV oblastí – informační a komunikační technologie, biotechnologie, nanotechnologie a nanomateriály,
- v podnikatelském sektoru podle odvětví a v odvětví OKEČ 73 (CZ-NACE 72) podle kódu produkce,
- ve vládním sektoru podle druhu pracoviště VaV - pracoviště Akademie věd ČR, resortní výzkumná pracoviště, ostatní pracoviště vládního sektoru.

2. Roční statistická úloha o státních rozpočtových výdajích a dotacích na výzkum a vývoj (GBAORD)

Statistika státních rozpočtových výdajů a dotací na výzkum a vývoj (ang. název: Government Budget Appropriations or Outlays for R&D) poskytuje údaje o státní podpoře výzkumu a vývoje v členění podle tzv. socioekonomických směrů (cílů).

Hlavním úkolem této statistiky je **identifikovat stěžejní oblasti výzkumu a vývoje**, do kterých je státní podpora výzkumu a vývoje směřována. Statistika GBAORD je v rámci Evropské unie organizována jako povinné zjišťování na základě legislativního aktu **Nařízení komise (ES) č. 753/2004 ze dne 22. dubna 2004**, kterým se provádí rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č.1608/2003/ES upravující statistiku oblasti vědy a technologií. Statistická úloha GBAORD také plně respektuje metodiku uvedenou ve Frascati manuálu (OECD, 2002). V České republice byla poprvé zavedena v roce 2002 v rámci harmonizace české statistiky se statistikou ve státech EU. Tato úloha je v České republice dále upravena **zákonem 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací** a **Nařízením vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací**. Český statistický úřad při sestavování statistiky GBAORD spolupracuje s Radou pro výzkum, vývoj a inovace a s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Údaje pocházející ze statistiky GBAORD představují **všechny finanční prostředky poskytnuté z veřejných rozpočtů na podporu VaV**. Veřejnými rozpočty jsou v těchto statistikách míněny rozpočty státní správy a krajské rozpočty, pokud je jejich příspěvek značný (vyloučeny jsou rozpočty místní správy – města a obce). Při sestavování statistik GBAORD se vychází z výdajů schválených v zákoně o státním rozpočtu pro dané fiskální období (předběžné údaje) a výdajů závěrečného státního účtu pro oblast VaV (konečné údaje). Údaje GBAORD monitorují výši veřejných výdajů na VaV z pohledu poskytovatelů této podpory (reprezentovaných administrativou státu). Analýza státních rozpočtových výdajů na VaV spočívá v identifikaci všech částek z veřejných rozpočtů a v následném přiřazení kódů socioekonomických cílů k nim. Zdrojem dat pro částky z veřejných rozpočtů jsou především čtyři databázové soubory spravované Radou pro výzkum, vývoj a inovace:

- CEP – Centrální evidence projektů výzkumu a vývoje,
- CEZ – Centrální evidence výzkumných záměrů,

Doplňující informace, které se týkají **všeobecného výzkumu na vysokých školách** a podpory mezinárodních výzkumných programů a institucí, jsou získávány od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. U dat o všeobecném výzkumu na vysokých školách chybí jejich třídění z hlediska vědních oblastí, proto ČSÚ následně oběhává jednotlivé vysoké školy s krátkým dotazníkem určeným k získání této informace.

Pozn.: V České republice nejsou všeobecné univerzitní fondy jako takové definovány, ale pro účely statistiky GBAORD jsou tyto fondy vymezeny jako všeobecný výzkum na vysokých školách (SEO 10), který zahrnuje všechny státní rozpočtové prostředky poskytnuté Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy vysokým školám na podporu VaV.

Důležité definice používané v projektu GBAORD

Státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV - zahrnují běžné i kapitálové výdaje užití ve všech sektorech provádění VaV (podnikatelský, vládní, vysokoškolský a soukromý neziskový sektor) i finanční prostředky plynoucí do zahraničí. Z veřejných prostředků na VaV je vyloučena podpora VaV realizovaná pomocí návratných půjček.

Poskytovatelé veřejné podpory VaV – jsou organizační složky státu nebo územní samosprávné celky (především GA ČR, MPO, MŠMT, MV, MK, AV ČR).

Příjemci veřejné podpory VaV – všechny právnické a fyzické osoby, organizační složky státu a ministerstev, které získaly veřejnou podporu na své výzkumné a vývojové činnosti.

Druhy veřejné podpory VaV:

- a) Institucionální podpora – tato podpora je poskytována především na následující:
  - dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací na základě hodnocení jejich dosažených výsledků,
  - mezinárodní spolupráci České republiky ve VaV realizovaná na základě mezinárodních smluv,
  - operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích,
  - zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.
- b) Účelová podpora – tato podpora je poskytována především na podporu řešení jednotlivých konkrétních projektů, přesněji na:
  - grantové projekty,
  - programové projekty,
  - specifický vysokoškolský výzkum (od roku 2009).

Socioekonomické směry (cíle) – tyto směry jsou definovány podle klasifikace NABS: Nomenklatura pro analýzu a srovnání vědeckých programů a rozpočtů (rev. 1992, Eurostat 1994), která prošla v roce 2007 revizí. Od roku 2008 se používají dvě verze klasifikace NABS: podrobnější NABS rev. 1992 a stručnější NABS rev. 2007. Pro klasifikaci NABS v revizi 1992 se používá zkrácené označení NABS 1993.

Hlavní socioekonomické směry (cíle) NABS 1993	Hlavní socioekonomické směry (cíle) NABS 2007
SEO01 – Průzkum a využití zdrojů Země	SEO01 – Průzkum a využití Země
SEO02 – Infrastruktura a územní plánování	SEO02 – Životní prostředí
SEO03 – Ochrana životního prostředí	SEO03 – Průzkum a využití kosmu
SEO04 – Ochrana a zlepšování lidského zdraví	SEO04 – Doprava, telekomunikace a ostatní infrastruktura
SEO05 – Výroba, distribuce a racionální využití energie	SEO05 – Energie
SEO06 – Zemědělská výroba a technologie	SEO06 – Průmyslová výroba a technologie
SEO07 – Průmyslová výroba a technologie	SEO07 – Zdraví
SEO08 – Společenské struktury a vztahy	SEO08 – Zemědělství
SEO09 – Průzkum a využití kosmu	SEO09 – Vzdělání
SEO10 – Všeobecný výzkum na vysokých školách	SEO10 – Kultura, rekreace, náboženství a media
SEO11 – Neorientovaný výzkum	SEO11 – Politické a sociální systémy, struktury a procesy
SEO12 – Ostatní civilní výzkum	SEO12 – Všeobecný rozvoj znalostí: VaV financovaný z všeobecných univerzitních fondů (VUF)
SEO13 – Obrana	SEO13 – Všeobecný rozvoj znalostí: VaV financovaný z ostatních zdrojů
	SEO14 – Obrana

Pozn.: Údaje získané ze statistiky **GBAORD se mohou nepatrně lišit od údajů získaných ze statistického šetření VTR 5-01** o celkové podpoře VaV z veřejných zdrojů z následujících metodologických důvodů:

- odlišné zpravodajské jednotky - VTR z pohledu příjemců podpory x GBAORD z pohledu poskytovatelů podpory
- údaje z GBAORD obsahují částky ze státního rozpočtu alokované do VaV bez ohledu na to, zda je příjemcem jednotka působící v ČR nebo instituce v zahraničí x údaje z VTR jsou pouze za subjekty působící na území ČR
- údaje z GBAORD nezahrnují veřejnou podporu VaV z rozpočtu krajů

V České republice jsou veřejné výdaje na VaV získané z šetření VTR vyšší než údaje o státních rozpočtových výdajích a dotacích na VaV získaných ze statistické úlohy GBAORD. Nadhodnocení veřejných výdajů na VaV z údajů ze šetření VTR může být způsobeno dále z následujících důvodů:

- *Výzkum a vývoj je v České republice z části podporován ze Strukturálních fondů EU. Finanční prostředky z těchto fondů jsou v České republice přerozdělovány úřady státní správy. Zpravodajské jednotky mohou veškeré finanční prostředky, které získaly prostřednictvím státní správy, chápat jako národní veřejné zdroje na VaV, a tedy je do výkazu VTR zaznamenat jako veřejné zdroje na VaV z České republiky. Veřejné zdroje na VaV ze zahraničí tak mohou být podhodnoceny a údaje získané z šetření VTR nemusí odpovídat údajům z administrativních dat o státních rozpočtových výdajích a dotacích na VaV.*
- *Vysoké školy dostávají ze státního rozpočtu podporu na pedagogickou i výzkumnou činnost. Není vyloučené, že z finančních prostředků na pedagogickou činnost mohou být placeny mzdy pedagogů, kteří jsou zároveň výzkumnými pracovníky. Státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV tedy nemusí zahrnovat celkové výdaje na mzdy výzkumných pracovníků. Na rozdíl od toho, výdaje na výzkum a vývoj z veřejných zdrojů získané ze statistického šetření VTR zahrnují celkové mzdové výdaje na zaměstnance VaV, proto mohou být vyšší než státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV.*
- *Do údajů ze šetření VTR5-01 se zahrnují i prostředky od krajské správy.*

3. Statistické šetření o inovačních aktivitách podniků (TI200X)

Statistické šetření o inovačních aktivitách podniků (TI200X) je výběrové statistické šetření prováděné Českým statistickým úřadem za účelem získání mezinárodně srovnatelných statistických informací pro určení kvantitativních a kvalitativních charakteristik inovačního prostředí v podnikatelském sektoru České republiky. V České republice bylo toto šetření poprvé provedeno v roce 2001, dále pak v roce 2003, 2005, 2006 a 2008. V současnosti je periodicita tohoto šetření stanovena na dva roky s tříletým referenčním obdobím. Poslední šetření provedené v roce 2008 (TI2008) sledovalo období 2006-2008 a bylo uskutečněno pomocí harmonizovaného dotazníku členských zemí EU k společnému unijnímu šetření CIS 2008 (Community Innovation Survey 2008).

Toto šetření je prováděno na základě **Nařízení komise (ES) č.1450/2004 ze dne 13. srpna 2004**, kterým se provádí rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1608/2003/ES o tvorbě a rozvoji statistiky Společenství v oblasti inovací. Šetření tedy plně respektuje metodické principy EU a OECD uvedené v **Oslo manuálu** (OECD, 2005). Národní legislativní rámec pro oblast podpory inovací z veřejných zdrojů je uveden v **zákoně č. 211/2009 Sb.** o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, kde jsou definovány technické inovace. Dokument **Inovační strategie České republiky 2004** obsahuje základní definice inovací a zhodnocení inovačního prostředí v ČR.

Mezi **charakteristiky** získané z tohoto šetření patří:

- Všeobecné údaje o sledovaném podniku (tržby, počet zaměstnanců)
- Produktové inovace
- Procesní inovace
- Marketingové inovace
- Organizační inovace
- Zdroje financování inovačních projektů
- Inovační spolupráce
- Bariéry bránící inovačním aktivitám
- Jiné údaje týkající se např. managementu znalostí, ekologických inovací, lidských zdrojů v inovacích, nákupu a prodeje licencí, zápisu užitečného vzoru, atd.

Zjišťované charakteristiky jsou **tříděny** následovně:

- podle CZ-NACE (dvoumístné),
- podle velikosti podniku (tj. počtu zaměstnanců),
- podle regionálního členění (CZ-NUTS 3).

Důležité definice šetření výzkumu a vývoje

Zpravodajské jednotky – ekonomické subjekty z podnikatelského sektoru (podniky) z vybraných oblastí průmyslu a služeb (finančních a nefinančních) s alespoň 10 zaměstnanci, které byly vybrány ze všech ekonomických subjektů zapsaných v Registru ekonomických subjektů (RES) kombinací plošného a stratifikovaného náhodného výběru v příslušných odvětvích a se zohledněním regionální dimenze CZ-NUTS 2.

Pozn. V šetření TI2008 bylo rozesláno 8 638 výkazů s návratností 79 %. Údaje získané výběrovým šetřením byly aplikací matematicko-statistických metod dopočteny na celý základní soubor.

Inovace - představuje zavedení nového nebo podstatně zlepšeného produktu (zboží nebo služby), nebo procesu, nové marketingové metody, nebo nové organizační metody do podnikatelských praktik, organizace pracoviště nebo externích vztahů.

Inovace musí splňovat následující požadavky:

- a) Má-li být produkt, proces, marketingová či organizační metoda označena za inovaci, pak tato metoda musí být nová (nebo podstatně zlepšená) pro podnik. To zahrnuje produkty, procesy a metody, které podniky vyvíjejí jako první a ty, které byly převzaty od jiných podniků či organizací.
- b) Společným znakem jakékoliv inovace je, že musela být zavedena. Nový nebo zlepšený produkt je zaveden tehdy, je-li uveden na trh. Nové procesy, marketingové metody nebo organizační metody jsou implementovány v okamžiku, kdy jsou skutečně používány v podnikových operacích.

Inovační (inovující) podnik - podle aktualizované metodiky Eurostatu z roku 2010 se za inovační/inovující/ podniky považují ty podniky, které v uvedeném období buď zavedly produktovou inovaci nebo procesní inovaci nebo měly probíhající nebo přerušené inovační aktivity (technické inovace), anebo zavedly marketingovou nebo organizační inovaci (netechnické inovace.) Počínaje šetřením CIS 2008 byly netechnické inovace zrovnoprávněny s technickými inovacemi.

Schéma inovujících podniků:

- 1) Podniky s technickými inovacemi
  - a. Produktové inovace
  - b. Procesní inovace
  - c. Probíhající nebo přerušené inovační aktivity
- 2) Podniky s netechnickými inovacemi
  - a. Marketingové inovace
  - b. Organizační inovace

Produktová inovace – představuje zavedení zboží nebo služeb nových nebo významně zlepšených s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití. To zahrnuje významná zlepšení v technických specifikacích, komponentech a materiálech, software, uživatelské vstřícnosti nebo jiných funkčních charakteristikách. Na rozdíl od inovací procesu jsou přímo prodávány zákazníkům.

Procesní inovace – představuje zavedení nové nebo významně zlepšené produkce (výrobních metod) anebo dodavatelských metod. To zahrnuje významné změny ve výrobní technice, zařízení a/nebo softwaru a distribučních systémech. Patří sem i snížení ohrožení (zátěže) životního prostředí či bezpečnostních rizik.

Marketingová inovace – představuje zavedení nové marketingové metody obsahující významné změny v designu produktu nebo balení, umístění produktu, podpoře produktu či ocenění.

Organizační inovace – představuje zavedení nové organizační metody v podnikových obchodních praktikách, organizaci pracovního místa nebo externích vztazích s cílem zkvalitnit inovační kapacitu podniku či charakteristiky výkonnosti.

4. Patentová statistika

Cílem patentové statistiky je zpřístupnit široké veřejnosti úroveň patentové aktivity subjektů působících na území České republiky, a to prostřednictvím statistických čísel. Pro získání údajů o počtech patentů neexistuje žádné statistické šetření, nýbrž data o patentové statistice jsou Českým statistickým úřadem přejímána z externích administrativních dat od Úřadu **průmyslového vlastnictví ČR** či **z databází zahraničních patentových úřadů**. Patentová statistika je na Českém statistickém úřadě zpracována podle metodologických zásad OECD publikovaných v **Patentovém manuálu** (OECD, 2008).

V roce 2009 byly ČSÚ ve spolupráce s ÚPV ČR zpracovány podrobné patentové údaje za roky 1995 až 2008 (jak za patenty, tak za užité vzory). Dále byly ve spolupráci s OECD doplněny údaje o udělených patentech českým přihlašovatelům v zahraničí.

Mezi **charakteristiky** patentové statistiky patří:

a) údaje získané od ÚPV ČR

- patentové přihlášky
- udělené patenty (patenty udělené národní cestou, validované evropské patenty)
- patenty platné k 31.12. (patenty udělené národní cestou, validované evropské patenty)
- zapsané užité vzory
- užité vzory platné k 31.12.

b) údaje získané ze zahraničních databází

- patentové přihlášky u EPO (Evropský patentový úřad)
- udělené patenty u EPO a USPTO (Úřad pro patenty a ochranné známky ve Spojených státech)
- třídní patentové rodiny
- patentové přihlášky prostřednictvím Patent Cooperation Treaty (PCT)

Údaje patentové statistiky jsou **tříděny** následovně:

- podle data podání patentové přihlášky, udělení patentu či priority patentu
- podle země vynálezce, přihlašovatele či priority
- podle regionálního členění sídla přihlašovatele či vynálezce (CZ-NUTS 3)
- oblasti techniky předmětu přihlášky zahrnuté v nároku
- podle vybraných oblastí techniky: high-tech, ICT, biotechnologie a obnovitelné zdroje (stanoveném základě Mezinárodního patentového třídění)
- podle institucionálního sektoru přihlašovatele
- u právnických a fyzických osob zapsaných v Registru ekonomických subjektů podle odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ), počtu zaměstnanců, vlastnictví a jiných charakteristik sledovaných subjektů

Pozn.: Patentové údaje členěné podle země, resp. kraje původce vynálezu nebo jeho přihlašovatele, jsou tříděny tzv. zlomkovou metodou. (např. vyplní-li patentovou přihlášku společně čtyři vynálezci různých národností (z různých krajů), jedna čtvrtina tohoto patentu se připíše každé zemi (kraji).

Důležité definice používané v patentové statistice

Patent - veřejná listina vydaná příslušným patentovým úřadem, která poskytuje právní ochranu na vynález po dobu až 20 let (jsou-li placeny udržovací poplatky), a to na teritoriu, pro něž byl tímto úřadem vydán (např. ÚPV ČR uděluje tzv. národní cestou patenty s platností na území ČR). O patent se žádá podáním patentové přihlášky u příslušného patentového úřadu. Patenty se udělují na vynálezy, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné. Patentovat lze nejen výrobky a technologie, ale i chemicky vyrobené látky, léčiva, průmyslové produkční mikroorganismy, jakož i mikrobiologické způsoby a výrobky těmito způsoby získané. Patentovat naopak nelze objevy nebo vědecké teorie, programy pro počítače, nové odrůdy rostlin a plemena zvířat či způsoby chirurgického nebo terapeutického ošetřování lidského nebo zvířecího těla a diagnostické metody používané na lidském nebo zvířecím těle.

Užitný vzor – institut průmyslově-právní ochrany, jehož technické řešení, které je jeho podstatou a je jím po vydání osvědčení o zápisu chráněno, nemusí dosahovat dimenzí vynálezu. Požaduje se však, aby přesahovalo rámec pouhé odborné dovednosti, nebylo jen vnější úpravou výrobku, a bylo průmyslově využitelné. Užitným vzorem nelze chránit výrobní postupy. Mezinárodní ochranu poskytuje užitným vzorům podle Pařížské úmluvy asi 40 států. Na rozdíl od patentu je ochrana užitným vzorem levnější ale kratší (maximální doba ochrany v České republice dosahuje 10 let).

Původcem vynálezu - ten, kdo jej vytvořil vlastní tvořivou prací. Původcem či spolupůvodcem může být pouze fyzická osoba. Tato osoba má právo na původcovství (je to osobnostní právo, nepřevoditelné na třetí osoby). Osoba původce je uváděna v přihlášce vynálezu a v patentové listině a údaje o původci jsou zapisovány do patentového rejstříku.

Přihlašovatelem může být původce nebo jeho právní nástupce. Osoba přihlašovatele je rovněž uváděna v přihlášce vynálezu a v patentové listině a údaje o přihlašovatele jsou zapisovány do patentového rejstříku. Udělením patentu se přihlašovatel stává majitelem patentu. Majitel patentu má výlučné právo vynález využívat, poskytovat souhlas k jeho využívání jiným osobám (licence), anebo na ně patent převést písemnou smlouvou.

Rok priority je rok prvního podání patentové přihlášky v jakékoliv zemi.

Evropský patent poskytuje svému majiteli v každém smluvním státě, pro který byl udělen, po jeho validaci, stejná práva, jaká by pro něho vyplývala z národního patentu uděleného v tomto státě. Evropskou patentovou přihlášku pro získání evropského patentu může podat kterákoli osoba (fyzická i právnická, i pokud má bydliště nebo sídlo v nesmluvním státě), a to u **Evropského patentového úřadu** (EPO) v Mnichově nebo v jeho pobočkách v Haagu nebo v Berlíně, a pokud to právo smluvního státu připouští nebo předepisuje, i u ústředního úřadu průmyslového vlastnictví nebo jiného příslušného orgánu smluvního státu. Od 1. července 2002 lze podat evropskou patentovou přihlášku i u Úřadu průmyslového vlastnictví České republiky. Doba platnosti evropského patentu je 20 let ode dne podání přihlášky. *Pozn.: Přesun přihlašovatelů k EPO se projevuje radikálním snížením počtu národních přihlášek v členských zemích, a to i přesto, že počet přihlašovaných vynálezů rok od roku roste. Pokud jde o přihlašovatele, v zásadě dávají evropskému patentu přednost velké firmy, zatímco drobní přihlašovatelé volí přibližně z poloviny cestu národních patentů ve vybraných členských státech.*

Úřad pro patenty a ochranné známky ve Spojených státech (USPTO – The United States Patent and Trademark Office) je národním patentovým úřadem USA. USPTO publikuje patentovou přihlášku pouze tehdy, pokud je patent udělen (což může v některých případech trvat až pět let).

Patentová rodina (patent family) je soubor patentů přijatých v různých zemích k ochraně jednoho vynálezu. Vynálezce obvykle podává první (prioritní) patentovou přihlášku v zemi, kde žije. Po podání přihlášky má 12-měsíční lhůtu k ochraně svého vynálezu v ostatních zemích. Je pravidlem, že patentová rodina se skládá z prioritní přihlášky u národního úřadu a ekvivalentních zahraničních verzí přihlášky. Patentové rodiny jsou vytvářeny za účelem zvýšení mezinárodní srovnatelnosti (je potlačena domácí výhoda, hodnoty patentů jsou více stejnorodé).

Trojité patentové rodina (triadic patent family) znamená, že pro jeden vynález byla podána patentová přihláška u EPO a JPO (Japonský patentový úřad) a byl udělen patent USPTO. Pro patentovou rodinu vstupující do databáze má základní význam první (prioritní) publikace patentu. Pro mezinárodní srovnání má rozhodující význam tzv. rok priority, tzn. rok první publikace patentu.

Mezinárodní přihláška podanou podle **Smlouvy o patentové spolupráci (Patent Cooperation Treaty, PCT)**, která pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 20. 6. 1991, lze získat ochranu až ve 141 smluvních státech a čtyři regionální patenty, včetně evropského (stav k 6.3.2009). Podstata tohoto systému spočívá v tom, že přihlašovatel, který požaduje udělení patentu v několika zemích, podá pouze jednu přihlášku, u které se před předáním do národních patentových úřadů příslušných zemí provede tzv. mezinárodní řízení, jehož hlavními etapami jsou: mezinárodní rešerše, mezinárodní předběžný průzkum a mezinárodní zveřejnění přihlášky. Druhá fáze řízení pak probíhá před národními úřady. Výsledek mezinárodní rešerše a mezinárodního předběžného průzkumu je předběžným testem úspěšnosti eventuální národní fáze přihlášek. Výhodnost tohoto systému potvrzuje stále stoupající počet přihlášek podaných cestou PCT v zahraničí i u nás.

Mezinárodní patentové třídění MPT (International Patent Classification IPC) je základem k ukládání a vyhledávání patentových dokumentů podle oborů. Vzniklo v roce 1968 sjednocením národních třídících systémů pro patentové dokumenty. Obsahuje zhruba 60 tisíc oborových skupin a podskupin a od roku 2006 je průběžně aktualizováno - začleňují se nové podskupiny či skupiny, případně i třídy, nebo se podskupiny či skupiny slučují či ruší. Od roku 2006 platí jeho 8. verze. Třídíky MPT naleznete na stránkách ÚPV ČR.

Sektory používané v patentové statistice – jsou totožné s institucionálními sektory používanými ve statistice šetření o výzkumu a vývoji (VTR 5-01). Tyto sektory byly vytvořeny na základě Číselníku institucionálních sektorů a subsektorů (ISEKTOR) používaného v Národních účtech a zahrnují

- a) **Podnikatelský sektor** zahrnuje všechny podniky, organizace a instituce, jejichž hlavní činností je tržní výroba zboží nebo služeb pro prodej široké veřejnosti za ekonomicky významnou cenu. Ekonomické subjekty náležící do tohoto sektoru jsou zařazeny v některém z těchto ISEKTOR:
  - ISEKTOR 11: Nefinanční podniky;
  - ISEKTOR 12: Finanční instituce;
  - ISEKTOR 141: Domácnosti - zaměstnavatelé
  - ISEKTOR 142: Domácnosti - osoby samostatně výdělečně činné.
- b) **Vládní sektor** zahrnuje orgány státní správy a samosprávy na všech úrovních s výjimkou veřejně řízeného vyššího odborného a vysokého školství (ISEKTOR 13: Vládní instituce). Z hlediska výzkumu a vývoje patří do vládního sektoru především jednotlivá pracoviště Akademie věd ČR, ostatní výzkumná resortní pracoviště (od 1. 1. 2007 většina těchto subjektů získala nový statut veřejné výzkumné instituce), dále pak veřejné knihovny, archivy, muzea a jiná kulturní zařízení, která provádějí VaV jako svoji vedlejší činnost.
- c) **Vysokoškolský sektor** zahrnuje všechny veřejné i soukromé univerzity, vysoké školy a další instituce pomaturitního vzdělávání (OKEČ 803: Vyšší a vysokoškolské vzdělávání či CZ-NACE 854: Postsekundární vzdělávání) bez ohledu na ISEKTOR. Tento sektor zahrnuje také všechny výzkumné ústavy, fakultní nemocnice, experimentální zařízení a kliniky pracující pod přímou kontrolou nebo řízené či spojené s organizacemi vyššího vzdělávání.
- d) **Sektor neziskových institucí sloužící domácnostem (dále jen soukromý neziskový sektor)** zahrnuje soukromé instituce, včetně soukromých osob a domácností, jejichž primárním cílem není tvorba zisku, ale poskytování netržních služeb domácnostem. Jedná se např. o sdružení výzkumných organizací, spolky, svazy, společnosti, kluby, hnutí či nadace. Subjekty náležící do tohoto sektoru jsou zařazeny v některém z těchto ISEKTOR:
  - ISEKTOR 14: Domácnosti bez 141 a bez 142;
  - ISEKTOR 15: Neziskové instituce sloužící domácnostem.

5. Rejstřík informací o výsledcích VaV

Údaje o člancích publikovaných v odborných časopisech a udělených patentech financovaných ze státního rozpočtu pochází z databáze Rejstřík informací o výsledcích VaV.

Rejstřík informací o výsledcích VaV (RIV) tvoří (spolu s Centrální evidencí projektů (CEP), Centrální evidencí výzkumných záměrů (CEZ) a Evidencí veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích (VES)) **Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaVal)**, který je informačním systémem veřejné správy zajišťující shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných prostředků. Tento systém je spravován Radou pro výzkum, vývoj a inovace. Cíle a obsah IS VaVal, stejně jako práva, povinnosti a postup při předání, zařazení, zpracování a poskytování údajů jsou stanoveny **zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků**, nařízením vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje (od 1. ledna 2010 nahrazeno nařízením vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), zvláštními právními předpisy a Provozním řádem IS VaVal.

Rejstřík informací o výsledcích VaV (RIV) obsahuje údaje o výsledcích výzkumu a vývoje financovaného z veřejných prostředků uplatněných od roku 1993. Předchůdcem tohoto informačního systému byl Registr informací o publikacích výzkumu a vývoje v rozpočtových a příspěvkových organizacích (RIP) provozovaný Úřadem vlády ČR do roku 1995.

Údaje do RIV jsou předávány poskytovateli účelové a institucionální podpory z veřejných prostředků, jimiž jsou správci příslušných kapitol státního rozpočtu (ústřední orgány státní správy, Grantová agentura České republiky, Akademie věd České republiky) nebo územní samosprávné celky. Záznamy o výsledcích VaV předané do RIV slouží pro hodnocení výsledků výzkumných aktivit jednotlivých subjektů. Výsledky tohoto hodnocení jsou pak využity jako podklad pro návrh rozdělení finančních prostředků institucionální podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Poznámka: Pokud byl některý z výsledků VaV podporován více než jedním poskytovatelem státní podpory na VaV, pak měl každý z poskytovatelů povinnost uvést tento výsledek VaV do databáze RIV. Skutečný počet jedinečných (sjednocených) výsledků VaV podporovaných ze státních výdajů na VaV je nižší než počet záznamů v databázi RIV (viz. tabulka níže).

Tabulka 1: Přehled o počtech záznamů v RIV, 2000-2008

ROK	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Články publikované v odborném časopise									
Celkový počet záznamů v RIV	20 406	20 522	19 406	23 188	24 774	26 316	30 068	32 477	31 283
Počet sjednocených záznamů v RIV	13 976	14 310	14 952	17 943	19 229	20 313	22 466	25 701	24 834
Patenty									
Celkový počet záznamů v RIV	68	89	58	85	173	159	184	184	165
Počet sjednocených záznamů v RIV	66	73	53	78	161	147	156	156	134

Zdroj: databáze RIV

Informační systém RIV eviduje tyto **druhy výsledků VaV**:

- Publikace (článek v odborném časopise, odborná kniha, kapitola v odborné knize, článek ve sborníku);
- Patenty;

- Aplikované výstupy VaV (např. prototyp, funkční vzorek, ověřená technologie, užitiný vzor, průmyslový vzor, certifikované metodiky, software);
- Ostatní výsledky VaV (např. audiovizuální tvorba, uspořádání konference, uspořádání workshopu, uspořádání výstavy);

Charakteristiky uvedené v databázi RIV obsahují tyto údaje:

- Hlavní údaje o výsledku (identifikační kód, druh výsledku, název výsledku v originálním jazyce a v angličtině, rok uplatnění výsledku, rok dodání výsledku do RIV, hlavní obor předmětu výsledku, popis výsledku v originálním jazyce, v českém jazyce a v angličtině)
- Údaje o předkladateli výsledku (IČO předkladatele, název předkladatele, kód organizační jednotky předkladatele (fakulta, ústav apod.), název organizační jednotky předkladatele)

Údaje zaměřené na **články v odborném periodiku**:

- ISSN periodika,
- plný oficiální originální název periodika,
- stát vydavatele periodika,
- ročník (volume) periodika (resp. pořadové číslo vydání, není-li ročník zaveden),
- číslo periodika (number) v rámci uvedeného ročníku,
- strana od_.

Údaje zaměřené na **patenty**:

- číslo patentu,
- název vydavatele patentu,
- místo vydání patentu,
- název vlastníka patentu.

Důležité definice

Článek v odborném časopise – je článek zveřejněný v odborném periodiku bez ohledu na stát vydavatele, který prezentuje původní výsledky výzkumu a který byl uskutečněn autorem nebo týmem, jehož byl autor členem. Jedná se o celé texty prací s členěním podle požadavků vydavatelů periodika na strukturu vědecké práce (nejčastěji souhrn, úvod, literární přehled, materiál a metody, výsledky, diskuse, závěr) s obvyklým způsobem citování zdrojů, event. s poznámkovým aparátem, nikoliv pouze články informativního charakteru, ediční materiály, opravy nebo abstrakta či souhrny, byť publikované v odborném periodiku. Článkem v odborném periodiku není abstrakt vědeckého příspěvku (např. na konferenci).

Odborným periodikem je vědecký časopis, který je recenzován, je vydáván jako periodická publikace v tištěné nebo elektronické podobě a má přidělen ISSN kód. Od roku 2007 jsou v RIV zařazeny pouze články v časopisech, které jsou obsaženy v databázích společnosti Thomson Reuters, Erich, Scopus a ve vymezeném okruhu odborných periodik vydávaných v České republice. Odborným periodikem není denní tisk ani populárně naučný časopis.

Články v odborném periodiku se člení na:

- článek v impaktovaném časopise - v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science společností Thomson Reuters s příznakem „Article“, „Review“, „Proceedings Paper“ nebo „Letter“, a je publikován v periodiku, jehož impaktní faktor je každoročně zveřejňován v databázi Journal Citation Report (JCR) společností Thomson Reutersů;
- článek v neimpaktovaném odborném časopise - v odborném periodiku, který je obsažen ve světově uznávané databázi ERIH nebo SCOPUS;

- článek v neimpaktovaném recenzovaném časopise - článek v odborném periodiku, které je zařazeno v Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v České republice.

Patent – je vynález, kterému je vydáno osvědčení o vynálezu, které uděluje:

- u českého patentu Úřad průmyslového vlastnictví za podmínek stanovených zákonem č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů;
- u evropského patentu Evropský patentový úřad za podmínek stanovených evropskou patentovou úmluvou;
- u ostatních patentů příslušný patentový úřad podle podmínek stanovených daným patentovým úřadem.

Výsledkem je udělený patent, který chrání původní výsledky výzkumu a vývoje, jenž byly uskutečněny autorem nebo týmem, jehož byl autor členem. Za uplatněný výsledek tohoto druhu lze tedy považovat výsledek až v okamžiku vydání patentové listiny (v případě českého patentu), event. jiné listiny, která má stejný účinek. Za výsledek tohoto druhu nelze považovat patentovou přihlášku, a to v jakékoliv fázi řízení o udělení patentu.

Pro hodnocení tohoto druhu výsledku je důležité odlišit patenty udělené národní cestou (tj. patenty udělené národními patentovacími úřady kromě úřadu US a Japonska) a patenty mezinárodní (tj. patenty udělené Evropským patentovým úřadem, Úřadem pro patenty a ochranné známky ve Spojených státech a Japonským patentovým úřadem). Dále je pro hodnocení patentů udělených národní cestou podstatné, zda je patent doposud nevyužíván nebo je využíván vlastníkem patentu, nebo zda je využíván na základě platné licenční smlouvy.